

**Załącznik
DO UCHWAŁY NR XIV/128/2025
Rady Miejskiej Gminy Kostrzyn
z dnia 19 maja 2025 r.**

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
ZA ROK 2024**

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) art. 179 ust. 1, którego treść brzmi, że w terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Z dniem 1 stycznia 2012 r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ta, oprócz zadań nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego określa całokształt zadań administracji publicznej z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie realizuje zadania wynikające z w/w ustawy.

I. ZADANIA WŁASNE GMINY WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ.

Zgodnie z art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. Opracowanie i realizacja 3 letnich gminnych programów wspierania rodziny – program Wspierania Rodziny w Gminie Kostrzyn na lata 2023-2025.

Głównym celem Programu Wspierania Rodziny Gminy Kostrzyn na lata 2023 – 2025 jest wsparcie rodzin w pełnieniu ich funkcji, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji społecznych, opiekuńczych i wychowawczych.

2. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny – asystent zatrudniony przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie w 2024 r. uczestniczył w dwóch seminariach:

- 1) „Przedmiotem zawsze jest dziecko – podziel się rodziną” organizowane przez Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny w Poznaniu;
- 2) „Profilaktyka używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych przez dzieci i młodzież”.
- 3) Ponadto asystent rodziny w roku 2024 prowadzili intensywne samokształcenie się poprzez czytanie fachowej literatury, publikacji prasowych oraz strony internetowe dotyczące prawidłowego funkcjonowania rodzin i dzieci.

3. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych przez:

- 1) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności, wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa – Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie w ramach realizacji tego zadania w 2024 r. zatrudniał

jednego asystenta rodziny, który od stycznia do grudnia 2024 roku prowadził pieczę nad 19 rodzinami w tym 10 rodzin objętych było wsparciem asystenta na podstawie Sądu Rejonowego we Wrześni, natomiast 9 rodzin na wniosek pracownika socjalnego.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny,. Spotkania z rodziną odbywają się 1 – 2 razy w tygodniu lub w zależności od jej potrzeb. Celem głównym pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę takiego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie, który pozwala jej, o ile to możliwe, na samodzielne funkcjonowanie i wychowywanie dzieci.

- 2) Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci – na terenie gminy działają świetlice środowiskowe. W Gminie Kostrzyn działa 8 placówek w miejscowościach : Drążgowo, Kostrzyn, Iwno, Siedlec, Wiktorowo, Gwiazdowo, Trzek, Gułtowy, podlegające pod Urząd Gminy Kostrzyn. Wychowankowie, oprócz odrabiania zadań i pomocy mającej na celu wyrównanie braków szkolnych, korzystają z różnych form zajęć, których celem jest rozwijanie różnego rodzaju zainteresowań są to zajęcia: plastyczne z elementami socjoterapii, czytelnicze z biblioterapią i bajkoterapią, teatralno-muzyczne, kulinarne, informatyczne, sportowe, arteterapia, zabawy pędzlem i słowem. W ciągu całego roku w świetlicy organizuje się różne imprezy okolicznościowe. W miarę możliwości wychowankowie wyjeżdżają do kina, korzystają z wrotkowiska oraz lodowiska. W okresie wakacyjnym uczestniczą w półkoloniach.
- 3) Zorganizowano Trening Kompetencji Rodzicielskich w dwóch terminach pierwszy od 26.02.2024r do 25.03.2024 oraz drugi od 29.04.2024.do 03.06.2024. W zajęciach brały udział 22 osoby z czego 10 osób otrzymało zaświadczenie o ukończeniu Treningu Kompetencji Rodzicielskich.

4. Finansowanie:

- 1) Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym – zgodnie z art. 191 ust 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansuje pobyt tego dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka w wysokości:
 - a) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - b) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - c) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 2) Zgodnie z powyższymi założeniami w 2024 r. gmina współfinansowała pobyt 22 dzieci w pieczy zastępczej w okresie od stycznia do grudnia 2024 roku na łączną kwotę: 521 128,60 zł w tym:
 - a) 118 911,41 zł - rodziny zastępcze,
 - b) 402 217,19 zł - placówki opiekuńczo wychowawcze.

5. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie w 2024 roku sporządził i przekazał dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe za okres 01.01. - 30.06.2024 r. oraz 01.07. - 31.12.2024 r. do Wydziału Polityki Społecznej Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu.

6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy Kostrzyn.

Pracownicy socjalni OPS w Kostrzynie we współpracy z asystentem rodziny na bieżąco monitorują sytuację dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –wychowawczych. W tym zakresie współpracują również z pedagogami szkolnymi, pracownikami służb zdrowia, policją, kuratorami sądowymi i przedstawicielami innych instytucji, które mają kontakt z rodziną. Formy wsparcia uzależnione są od zdiagnozowanych potrzeb każdej rodziny. W celu sprawnej realizacji zadań z zakresu wsparcia rodzin oraz pieczy zastępczej pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Kostrzynie dokładają wszelkich starań, aby dobro dziecka i ich rodzin stanowiło najwyższy cel działań zawodowych.

II. REALIZACJA INNYCH ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W 2024 r.

1. Tworzenie systemu poradnictwa, edukacji i wspierania rodzin.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje politykę społeczną ukierunkowaną m.in. na tworzeniu warunków efektywnego systemu zapobiegania i rozwiązywania problemów społecznych. Jednym z elementów tego systemu jest zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa, z którego mogą skorzystać osoby i rodziny wymagające takiego wsparcia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie w ramach specjalistycznego poradnictwa udostępnia wsparcie psychologa, terapeuty ds. uzależnień, współpracuje z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, kieruje rodziny na Grupy Wsparcia organizowane przez PCPR w Poznaniu, współpracuje z Poradnią Zdrowia Psychicznego IPSIS w Swarzędzu, oraz z Punktem Informacyjno – Konsultacyjnym do spraw uzależnień oraz przemocy w rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny.

2. Aktywowanie roli rodziny w procesie wychowywania i kształcenia dzieci, celem przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny w społeczeństwie.

W rodzinach objętych asystenturą prowadzone były następujące działania:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- 2) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,
- 3) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów o podłożu psychologicznym,

- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,
- 5) wspieranie aktywności społecznej rodzin,
- 6) motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, oraz do podnoszenia kwalifikacji kompetencji rodzicielskich,
- 7) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej.

3. Budowanie systemu wsparcia materialnego dla rodzin.

- 1) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej w ramach świadczeń z pomocy społecznej. W 2024 r. pomocy materialnej i rzeczowej udzielono w postaci:
 - a) pomocy rzeczowej,
 - b) pomocy w formie zasiłków celowych oraz celowych specjalnych,
 - c) pomocy w postaci zasiłku okresowego,
 - d) pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
 - e) świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”,
- 2) Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny. W 2024 r. w ramach świadczeń rodzinnych wypłacono:
 - a) zasiłki rodzinne,
 - b) świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
 - c) dodatki do zasiłków rodzinnych, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka,
 - opieki nad dzieckiem w czasie korzystania z urlopu wychowawczego,
 - samotnego wychowywania dziecka,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
 - rozpoczęcia roku szkolnego,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
 - wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej,

4. Doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodzin.

Współpraca ma na celu poprawę relacji w rodzinie oraz podniesienie funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej, aby dobrze wykonywać pracę socjalną współpracują w tym celu z różnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny są to np.:

- 1) Szkoły – współpraca z pedagogami, zapisy dzieci do szkół, przedszkoli;
- 2) Poradnia psychologiczno-pedagogiczna – pomoc w zdiagnozowaniu przyczyn problemów w nauce;
- 3) Sąd rodzinny - współpraca z kuratorami;
- 4) Policja - grupy robocze, grupy diagnostyczno – pomocowe;
- 5) Służba zdrowia;
- 6) Powiatowy Urząd Pracy – pomoc w znalezieniu zatrudnienia;
- 7) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

Stała współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej. W ramach tej współpracy odbywają się co kwartał spotkania z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z asystentem rodziny i pracownikami socjalnymi rodzin z terenu gminy Kostrzyn.

III. POTRZEBY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ USTAWY O WSPIERANIU RODZINY I SYSTEMIE PIECZY ZASTĘPCZEJ W ROKU 2025.

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostrzynie kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.
2. Wskazane jest w latach następnych podejmowanie przez gminę następujących działań:
 - 1) Zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z opieką i wychowywaniem dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo – wychowawczej.
 - 2) Utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, czyli dalsze zatrudnianie asystentów rodziny.
 - 3) Zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej.
 - 4) Praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
 - 5) Kierowanie na szkolenia, mające na celu podnoszenie kwalifikacji asystenta rodziny oraz pracowników pracujących z rodzinami.
 - 6) Zabezpieczenie finansowe pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów i pracowników socjalnych.
 - 7) Prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.
 - 8) Podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym (profilaktyka).
 - 9) Tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań.
 - 10) Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze.
 - 11) Dalsza współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, przedszkola, policja, sądy).